

Kalendár výročí osobností okresu Galanta

November 2020

Pred 150. rokmi (1.11.1870) sa narodil v Šahách **Ludovít Winter**, podnikateľ v kúpeľníctve. Študoval architektúru vo Viedni. Od roku 1900 s bratom Imrichom boli budovateľmi mesta a kúpeľov Piešťany. V roku 1939 z rasových dôvodov sa musel zrieknuť majetku, skrýval sa v Bratislave. Po odhalení zatknutý a do konca vojny väznený v koncentračnom tábore **v Seredi** a v Terezíne (Česko). Vybudoval Piešťany na svetoznáme kúpele. Autor prác o právnych daňových a poriadkových otázkach v maďarských časopisoch.

Pred 100. rokmi (12.11.1920) sa narodil v Mnešiciach cirkevný právnik, redaktor **ThDr. Karol Kolečanský**. Gymnázium absolvoval v Novom Meste nad Váhom, teológiu na Slovenskej univerzite v Bratislave. Študoval aj sociológiu v Londýne. Po návrate pôsobil ako kaplán **v Galante**. Od roku 1948 bol ceremoniarom na biskupskom úrade. V roku 1954 ho zaradili na nútené práce v Čechách. Po prepustení až do roku 1968 pôsobil ako farár v Hronskom Beňadiku. V roku 1970 bol menovaný za rektora kňazského seminára v Bratislave, súčasne za šéfredaktora Katolíckych novín. Postupne dekan, monsignore, diecézny konzultor. Od roku 1987 až do odchodu do dôchodku pôsobil na fare v Prievaloch pri Senici. Je autorom viacerých náboženských úvah a poučných článkov, ktoré uverejňoval v Katolíckych novinách a v Duchovnom pastierovi.

Pred 60. rokmi (13.11.1960) umrel v Bratislave chemik **Ing. Maximilián Gärtner**. Študoval na Štátnej vyššej priemyselnej škole v Liberci (Česko), chémii na nemeckej technike v Prahe (Česko) a na Saskej vysokej škole technickej v Drážďanoch (Nemecko). V rokoch 1933-1936 bol vedúcim pracovníkom Biochemického inštitútu nemeckej techniky v Prahe (Česko). V rokoch 1936-1953 technický úradník v Spojených cukrovaroch **v Seredi**, nakoniec pracovník Chemického ústavu SAV v Bratislave. Špecializoval sa na spôsob výroby kyseliny mliečnej z melasy. Skúsenosti uplatnil pri výstavbe továrne na kyselinu mliečnu **v Seredi**, ktorú viedol od roku 1942. Počas 2. svetovej vojny zachránil technické zariadenie továrne pred transportom. Ako pracovník SAV sa orientoval na výskum chémie sacharidov. Autor 33 pôvodných prác.

Pred 70. rokmi (15.11.1950) sa narodila **v Košútoch** herečka **Eszter Bittó**. Základnú školu navštevovala v rodisku a **v Sládkovičove**. Maturovala na Gymnáziu s vyučovacím jazykom maďarským **v Galante**. V rokoch 1969-1972 pôsobila ako herečka v divadle Thália v Košiciach, potom do roku 1983 v divadle MATE SZ (dnes Divadlo Jókaiho) v Komárne. Po roku 1983 administratívna pracovníčka.

Pred 140. rokmi (19.11.1880) sa narodil v Tótkomlóši (Maďarsko) roľník, verejný, cirkevný činiteľ, politik **Ondrej Beňo**. Účinkoval pri rozvoji kultúrno-výchovnej a národno-vedomovacej práce. Bol aktívnym členom Roľníckeho spolku, neskôr jeho predsedom. V roku 1907 bol zvolený za presbytera ECAV a 21 rokov pracoval ako cirkevný činiteľ, bol spoluzakladateľom a predsedom spevokolu. Počas 2. svetovej vojny zapojený do ilegálneho odboja. V rámci výmeny obyvateľstva sa usadil **v Matúškove** a pracoval ako poľnohospodár. V rokoch 1948-1954 poslanec Slovenskej národnej rady, podpredseda Osídľovacieho výboru.

Pred 70. rokmi (23.11.1950) umrel v Bratislave klerikálny politik a publicista **František Juriga**. Študoval v Ostrihome a vo Viedni. Kňazsky pôsobil vo Vajnoroch, v roku 1923 **v Dolnej Strede**. Následne aesor v Trnave. V rokoch 1906-1918 bol poslancom uhorského snemu, v rokoch 1918-1929 poslancom Národného zhromaždenia. Autor politických, ideových a náboženských článkov, memoárov.

Pred 120. rokmi (30.11.1900) sa narodil v Bratislave poľnohospodársky odborník, pedagóg, predstaviteľ klasickej agrotechniky **Ing. Akúcius Frideczky, DrSc.** Štúdium hospodárskych vied absolvoval v Budapešti roku 1924. Po ukončení štúdií do roku 1952 pôsobil v hospodárskych funkciách na cirkevných majetkoch Šuranoch a **v Horných Salibách**. V rokoch 1953-1972 bol vedúcim Katedry základnej agrotechniky Vysokej školy poľnohospodárskej v Nitre (dnes Slovenská hospodárska univerzita). Autor knižných publikácií, vyše 40 vedeckých štúdií, 320 odborných článkov z oblasti agrotechniky. Prekladateľ odborných prác z maďarčiny. Člen Slovenskej poľnohospodárskej akadémie, čestný člen Slovenskej spoločnosti pre vedy poľnohospodárske, lesnícke, veterinárne a potravinárne.